

DOÇENTLİK SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Doçentlik Sınav Alanları

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, doçentlik sınavına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, doçentlik sınav alanlarının belirlenmesine, doçentlik başvurusunda bulunabilme şartlarına, başvurunun zamanına ve usulüne, doçentlik sınav jürilerinin oluşturulmasına, sınavların yapılmasına, intihal ve Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen diğer bilimsel yayın etiğine ve diğer disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yola, komisyonların teşkiline ve görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 11 inci ve 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Doçentlik sınav alanları ve kriterleri

MADDE 3 – (1) Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan bilim alanları ve kriterleri çerçevesinde yapılır. Bilim alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru Zamanı ve Şartları, Jürilerin Oluşturulması ve Doçentlik Sınavı

Başvuru zamanı ve şartları

MADDE 4 – (1) Doçentlik başvurusu, nisan ve ekim ayının on beşinci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalışma günü mesai saati bitimine kadar devam eder.

(2) Doçentlik başvurusu için;

a) Türkiye’de doktora, tıpta veya dış hekimliğinde uzmanlık veya sanatta yeterlik öğrenimini tamamlamış veya yurtdışında yapılmış olan doktora, tıpta veya dış hekimliğinde uzmanlık veya sanatta yeterlik öğreniminin denkliğinin kabul edilmiş olması,

b) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az altmış beş puan veya uluslararası geçerliliği Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan alınmış olması; doçentlik bilim alanı belli bir yabancı dille ilgili olanların bu sınavı başka bir yabancı dilde sağlaması,

c) Doktora, tıpta veya dış hekimliğinde uzmanlık veya sanatta yeterlik derecesi iktisap edildikten sonra, doçentlik başvurusunda bulunulacak bilim alanında öngörülen asgarî kriterlere uygun özgün bilimsel yayın ve diğer çalışmaların yapılmış olması, şarttır.

(3) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurula eserler ile birlikte elektronik ortamda yapılır. Doçentlik başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından ilgili bilim alanlarından görevlendirilen profesörler tarafından yapılan inceleme ile belirlenir.

Sınav jürisinin oluşturulması

MADDE 5 – (1) Başvurunun eksiksiz olduğu ve gerekli şekil şartlarını taşıdığı tespit edilen adayların her biri için, Üniversitelerarası Kurul tarafından, Doçentlik Sınav Komisyonunun elektronik jüri belirleme sistemi aracılığıyla belirleyerek yapacağı öneri üzerine, başvuru alanı göz önünde bulundurularak beş asıl ve iki yedek üyeden oluşan jüri oluşturulur. Adayın başvurduğu bilim alanında yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, jüri yakın alanlardaki profesörlerden tamamlanır.

(2) Birinci fıkraya hükümlerine göre oluşturulan jürinin asıl ve yedek üyelerine, mensubu buldukları üniversite rektörlüğü aracılığı ile bildirim yapılır. Tüm jüri üyelerinin raporları Üniversitelerarası Kurula ulaşıncaya kadar üyelerin isimleri adaya bildirilmez.

(3) Doçentlik jürilerinde görev alabilecek profesör unvanlı öğretim üyelerinin listesi, Yükseköğretim Kurulu personel veri tabanındaki bilgiler esas alınarak belirlenir. Doçentlik sınav jürisindeki asıl ve yedek üyelikler, bu listede ilgili bilim alanlarında yer alan öğretim üyeleri arasından objektif ölçütlere göre belirlenir.

(4) Doçentlik sınav jürisinde görev alabilmek için öğretim üyesinin Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumlarında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 26 ncı maddesi hükümlerine göre profesör olarak atanmış ve yetmiş iki yaşını doldurmamış olması şarttır.

Doçentlik sınavı

MADDE 6 – (1) Doçentlik sınavı, eser incelemesi ve sözlü sınav olmak üzere, iki aşamada yapılır.

(2) Doçentlik sınav jürisini oluşturan asıl ve yedek üyeler, adayın akademik çalışmalarının her birini değerlendirerek, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen formata uygun olarak hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula elektronik imzayla gönderirler. Bu raporlar, her başvuru dönemi için başvuru dosyalarının jüri üyesine iletildiği tarih sırasına göre ve dosya sayısı itibarıyla azami birer aylık sürelerde hazırlanarak Üniversitelerarası Kurula gönderilir. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı bu raporların bir örneğini adayın dosyasında muhafaza eder.

(3) Jürinin asıl ve yedek üyeleri, süresi içinde rapor hazırlamalarına engel olacak nitelikte bir mazeretin ortaya çıkması halinde, bu mazereti varsa belgeleyen evrak ve bu mazereti uygun bulan görevli olduğu yükseköğretim kurumunun yönetim kurulu kararı ile birlikte Üniversitelerarası Kurula bildirmekle yükümlüdür. Jüri üyesi, bildirdiği mazeretin Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edildiğine dair karar verilmediği sürece, bu görevden kaçınmaz. Kabul edilmiş mazereti olmaksızın görevini süresinde yapmayan jüri üyesinin genel hükümlere göre idarî ve cezaî sorumluluğu yoluna gidilir.

(4) Öğretim üyeliğinden istifa, emeklilik veya mazeret sebebiyle jürinin iki veya daha fazla üyesinin eksilmesi halinde, Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından eksilen üyelikler doldurulur.

(5) Asıl üyelerin makul bir mazeret olmaksızın raporunu süresinde göndermemesi halinde, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından bu kişinin jüri üyeliği iptal edilir ve yedek üyelerin raporları sırasıyla değerlendirmeye alınır.

(6) Değerlendirmeye esas alınan jüri raporları tamamlandığında, raporların birer örneği, eser incelemesi sonucuna ilişkin bildirim yazısıyla birlikte adaya gönderilir. Beş jüri üyesinden en az üçünün, adayı eser ve diğer faaliyetlerden başarılı bulması halinde, aday sınavın bu aşamasından başarılı sayılır ve sözlü sınava çağrılır. Başarısız bulunan aday ise jüri tarafından eksik bulunan eser ve faaliyetleri tamamlamak kaydıyla, en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir. Bu başvurusunda da başarısız bulunan aday, yine jüri tarafından eksik bulunan eser ve faaliyetleri tamamlamak kaydıyla, en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir. Eser incelemesi aşamasında üçüncü kez de başarısız bulunan aday, ancak en erken izleyen üçüncü dönemde yeniden başvurabilir.

(7) Sözlü sınavın yapılacağı yer, tarih ve saat, Üniversitelerarası Kurul tarafından adaya, mazereti kabul edilenler dışındaki asıl ve yedek jüri üyelerine bildirilmek üzere mensubu oldukları üniversite rektörlüklerine ve sınavın yapılacağı üniversite rektörlüğüne bildirilir. Kendilerine bildirim yapılan asıl üyeler, sınav için belirlenen yer, tarih ve saatte hazır bulunmakla yükümlüdürler. Asıl üyelerden birinin hazır bulunmaması halinde sözlü sınav, sınavın yapılacağı üniversitenin rektörü veya görevlendireceği dekan veya müdür tarafından sıradaki yedek üyenin çağrılması suretiyle yapılır. Bu şekilde de jüri toplanmadığı takdirde en geç on beş gün içinde sınav yapılacak şekilde Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından yeni sözlü sınav tarihi belirlenir. Sözlü sınava gelmeyen asıl üyenin mazeretinin Doçentlik Sınav Komisyonunca kabul edilmemesi, yedek üyenin katılımıyla yapılan sınavın hukukî geçerliliğini etkilemez. Belirlenen yer, tarih ve saatte hazır bulunmayan jüri üyesinin bildirdiği mazeret Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edilmediği takdirde, genel hükümlere göre idarî ve cezaî sorumluluğu yoluna gidilir.

(8) Sözlü sınavın yapılacağı üniversitenin bulunduğu ilin dışında başka bir üniversitede görev yapan jüri üyesinin yol masrafları ile yevmiesi, Üniversitelerarası Kurul Başkanının görevlendirme yazısı esas alınarak, görevli oldukları üniversiteler tarafından öncelikli ve ön ödemeli olarak karşılanır.

(9) Sözlü sınavın yapılacağı üniversitenin rektörü, sınav için gerekli fizikî ve teknik imkânları hazırlamakla yükümlüdür.

(10) Jüri, sözlü sınav için üye tamsayısı ile toplanır. Adaylar belirtilen yer, tarih ve saatte sözlü sınava alınırlar. Sınavda jüri üyelerinden profesörlük süresine göre en kıdemli olan, başkan olarak görev yapar.

(11) Sözlü sınav öğretim üyelerine açıktır. Sözlü sınavın yapılacağı yer, tarih ve saat sınavın yapılacağı üniversite rektörlüğünce internet sayfasında ilan edilir. Jüri başkanı, sözlü sınavın denetlenebilirliğini sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(12) Sözlü sınav sonunda jüri, adayın başarılı olup olmadığına, kapalı oturumda oy çokluğu ile karar verir. Bu karar, düzenlenen tutanakla imza altına alınır ve başkan tarafından jüri üyeleri önünde adaya sözlü olarak bildirilir. Adayı başarısız bulan jüri üyeleri gerekçeli karar yazar.

(13) Sözlü sınavda başarılı olanlara Üniversitelerarası Kurul tarafından ilgili bilim alanında doçentlik belgesi verilir.

(14) Adayın sözlü sınava gelmemesi halinde bu durum, jüri üyeleri tarafından imzalanan tutanakla tespit edilir.

(15) Sözlü sınav tutanağı, jüri başkanı tarafından Üniversitelerarası Kurula gönderilmek üzere sınavın yapıldığı üniversite rektörüne veya rektörün sınav için görevlendirdiği dekan veya müdüre imza karşılığında teslim edilir.

(16) Sözlü sınava gelmeyen aday, bu sınava gelmesine engel olacak nitelikte bir mazeretinin varlığı halinde bunu, varsa belgeleyen evrakla birlikte Üniversitelerarası Kurula bildirir. Mazeret bildiriminde bulunulmaması veya bildirilen mazeretin Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edilmemesi halinde aday bir sözlü sınav hakkını kaybeder.

(17) Doçentlik Sınav Komisyonunun sözlü sınava gelmeyen adayın bildirdiği mazereti kabul etmesi halinde sözlü sınav, Üniversitelerarası Kurulun yeniden belirleyeceği yer, tarih ve saatte bu madde hükümlerine göre yenilenir.

(18) Sözlü sınavda başarısız olan veya sözlü sınav hakkını kaybeden aday, 4 üncü maddenin birinci fıkrasında belirlenen sürelerde yeniden başvuruda bulunması halinde tekrar sözlü sınava alınır. Bu başvuruda, 4 üncü maddede doçentlik başvurusu için aranan şartların taşındığına dair belgelerin yeniden ibrazı istenmez.

(19) Tekrar sözlü sınava alınacak aday için yeni bir jüri oluşturulmaz. Dördüncü fıkra hükümleri saklıdır.

(20) Eser incelemesinde başarılı olmasına rağmen birinci, ikinci veya üçüncü sözlü sınavda başarısız olan veya başarısız sayılan aday, her defasında en erken izleyen ikinci sınav döneminde sözlü sınav için yeniden başvurabilir. Üçüncü kez sözlü sınavdan başarısız bulunan aday için salt çoğunluğu sağlayacak sayıda üyenin değiştirilmesi şartıyla yeni bir jüri oluşturulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik İlkelerine ve Disipline Aykırı Fiiller,

Doçentlik Sınav Komisyonu

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ve disipline aykırı diğer fiillerin işlendiği iddiası

MADDE 7 – (1) Üniversitelerarası Kurul, intihal ve diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık ile diğer disiplin cezaları bakımından doçentlik sınavına başvuran adayların durumlarını Yükseköğretim Kurulu veri tabanından kontrol eder.

(2) Eser incelemesi yapan jüri üyeleri, başvuru dosyasında yer alan herhangi bir eserde intihal veya diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık tespit ederse, durumu hazırlayacağı gerekçeli bir raporla ve iddiaya konu olan eserlerle birlikte Üniversitelerarası Kurula bildirir.

(3) Üniversitelerarası Kurul, intihal ve diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık iddiası hakkında gerekli işlemlerin yapılması için, durumu belgeleri ile birlikte Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderir ve bir karar verilinceye kadar doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz.

(4) İntihal ve diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık iddiası ile ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bünyesinde gerekli inceleme yapılır. İddianın doğru olmadığı tespit edildiğinde, doçentlik değerlendirme süreci kaldığı yerden devam eder.

(5) İntihal ve diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık iddiası hakkında yapılacak inceleme neticesinde etik ihlalde bulunduğu karar verilen aday, doçentlik sınavı başvurusunda başarısız sayılır. Bu şekilde başarısız sayılan adaylar hakkında Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından ihlalin ağırlığına göre bir yıldan beş yıla kadar süreyle doçentlik başvurusunda bulunamama kararı verilir. Adayın idarî, cezaî ve hukukî sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

(6) İnceleme neticesinde etik ihlalde bulunduğu karar verilen adayın, bağlı olduğu yükseköğretim kurumuna veya bağlı bulunduğu diğer kamu kurumuna aday hakkında gerekli disiplin işlemlerinin ve diğer idarî işlemlerin başlatılması amacıyla bilgi verilir.

(7) Doçentlik sınavı başvurusuyla ilgili olarak adayın yanıltıcı bilgi veya belge sunduğunun, sınavın herhangi bir aşamasında jüri üyelerince ileri sürülmesi veya resen tespit edilmesi halinde, bu konuda bir karar verilinceye kadar Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz. Doçentlik Sınav Komisyonunca bu iddia hakkında yapılacak inceleme neticesinde iddianın doğru olduğuna karar verilmesi halinde adayın başvurusu geçersiz sayılır. Bu sebeple başvurusu geçersiz sayılan aday en erken izleyen ikinci dönemde yeniden doçentlik başvurusunda bulunabilir. Doçentlik Sınav Komisyonunca yapılacak inceleme neticesinde iddianın doğru olmadığına karar verilmesi halinde doçentlik değerlendirme süreci kaldığı yerden devam eder.

(8) Adayın doçentlik başvuru süreci devam ederken aday hakkında doçentlik başvuru dosyasında sunmuş olduğu herhangi bir eserinde intihal ve diğer bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık bulunduğu iddiasını içeren şikâyet veya ihbar başvurusu yapılması durumunda, Üniversitelerarası Kurul bu başvuruyu değerlendirilmesi amacıyla derhal Yükseköğretim Kuruluna gönderir. Yükseköğretim Kurulu bünyesinde bu başvuru hakkında ön değerlendirme yapılır. Yapılan ön değerlendirmede, başvurunun inandırıcı mahiyette bilgi ve belgeye dayalı olduğunun tespit edilerek iddianın incelenmesine karar verilmesi halinde Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz. İncelenmesine karar verilen başvurulara ilişkin olarak etik ihlal iddiası içeren doçentlik jüri raporları sebebiyle uygulanacak yol izlenir.

Doçentlik Sınav Komisyonu

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelikle verilen görevleri yerine getirmek üzere, Üniversitelerarası Kurul bünyesinde Doçentlik Sınav Komisyonu kurulur. Komisyon, sosyal, fen-mühendislik, sağlık bilimleri ve güzel sanatlar alanlarından profesör unvanına sahip on beş üyeden oluşur. Komisyon üyeleri, Üniversitelerarası Kurul Başkanının komisyon üye tamsayısının en az iki katı kadar önereceği aday arasından, Üniversitelerarası Kurul tarafından üç yıllığına seçilir. Komisyon ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan seçer.

(2) Doçentlik Sınav Komisyonu, her bir adayla ilgili sınav jürisinin asıl ve yedek üyelerini elektronik jüri belirleme sistemi aracılığıyla belirleyerek Üniversitelerarası Kurula sunar. Komisyon elektronik jüri belirleme sistemi aracılığıyla belirlenen jürilerde ortaya çıkan maddî hataları düzeltir. Doçentlik bilim alanının özelliği nedeniyle elektronik jüri belirleme sistemi aracılığıyla jüri oluşturmanın mümkün olmadığı hallerde, jüriler Komisyon tarafından belirlenir.

(3) Adayların doçentlik sürecine ilişkin her türlü itirazları Komisyon tarafından incelenerek karara bağlanır.

(4) Doçentlik Sınav Komisyonunda görev yapan öğretim üyelerinin yolluk ve yevmiyeleri, mensubu bulunduğu üniversite tarafından öncelikli ve ön ödemeli olarak karşılanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 9 – (1) 31/1/2009 tarihli ve 27127 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında öngörülen elektronik imza sistemi yükseköğretim kurumlarında, altıncı fıkrasında öngörülen elektronik sistem ise Üniversitelerarası

Kurul tarafından oluşturuluncaya kadar, bu fıkralarda öngörülen başvuru usulleri yerine bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 31/1/2009 tarihli ve 27127 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce yapılmış olup da henüz sonuçlandırılmamış olan doçentlik başvuruları hakkında, bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 31/1/2009 tarihli ve 27127 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, Üniversitelerarası Kurul tarafından doçentlik sınavı ve süreci için oluşturulmuş bulunan doçentlik komisyonlarının görevi sona erer ve yapılacak ilk Üniversitelerarası Kurul toplantısında, 8 inci maddede öngörülen Doçentlik Sınav Komisyonu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.